

NOVINE SLOVENSKE KRAJINE

Izseljavanje i neobdelana zemlja.

Januara 4. je mela Družba sv. Rafaela za varstvo izseljencev Slov. Krajine svoj občni zbor. Na tom občnem zboru so navzoče kotriže jasno povedale, kak je bila v večih mestaj neobdelana zemlja zavolo izseljavanja. Imena gospodarov i tudi kakovost neobdelanoga poya so se povedala. V ednom mestu je stalo 7, pravi sedem oralov neobdelane zemlje, ar je gospodar odišeo v tujino. Pa to ne slabe, nego dobre zemle.

Ka sledi z toga? Z toga žalostnoga dejstva sledi, ka je izseljavanje, — vkoliko je potrebno i hasnovito, — je tudi škodljivo, če se pišča vsaki vō, takši tudi, ki toga ne potreben i komi to celo škodi. Zemlja neobdelana, hiša zaprta, kak žalostna slika je to. Ešče žalostnejša postane ta, če pomislimo, ka tisti, ki je zapušto svoj dom brez potrebcine, v tujini zbeta, v tujini se pokvari, zgubi vero i jakosti, zgubi lübezen do svoje domovine i naroda, zgubi vrednost telikih žrtev i trüdov, štere je za njegovo odgojo doprinesla domacija i domovina. Prežalostna slika i kelikokrat prikazana.

Neobdelana zemlja bi lahko hranila izseljenca, če bi jo obdelao. Leži v prelogi, zapušćena, nezorana, neposejana, ali pa celo zanemarjena, z plevelom obraščena, pa če rayno obdelana, slabo obdelana, da niti telko nerodi, kak znosijo stroški obdelavanja. Ta neobdelana njiva je socialna krivica i greh proti narodi i državi. Socialna krivica je, ar drugi bi jo dobro obdelao i živo ž nje, če bi njegova bila, lastnik se pa boji dela na njej i rajši fükne v tujino, kde šče z menšimi trüdi obogateti. Pa se vkani, ar če bi na svojoj dragoj njivici teliko delao, kak dela na tujinskoj, bi njemi več nosila, kak on v tujini zasluži i nebi si pokvaro poleg toga dela zdravja i nebi si pokvaro poleg toga dela svoje düše, kajti držao bi nedelni počitek i spunjavo bi svoje verske dužnosti doma. Neobdelana njiva je greh proti narodi, ar v slabo svetlost postavlja narod pred drugimi narodi, ki, gda vidijo neobdelano pole, opravićeno sklepa, ka tu manjaren narod prebiva, ki niti svoje lastnine neye obdelati i te narod je ne vreden pomoći i podpore od drugec. Iz drugih držav keliko strokovnjakov prepotuje našo državo, ki ščejo z nami sklenjavati razne pogodbe. Gda ti strokovnjaki naletijo na neobdelano pole, po vsoj pravici nesejo domo slabo sodbo od našega naroda i ga omalovažujejo na svojoj zemli. Pa greh je neobdelana zemlja tudi prou državi. Država je edna velika familija. Ta familija, kak vsaka, mora živeti. A živeti pa more samo tak, če si za življenje potrebna sredstva poskrbi. Neobdelana pola so sredstva za lakoto, za glad, ne pa za preživljanje. Brezposelnost je strašen bić na ledjaj držav, a to brezposelnost dela dostakrat manjost. Neobdelana zemlja je vretina siromaštva i tak brezposelnosti. Tisti dohodki, ki bi šli iz neobdelane zemle v državo, so zgubljeni, država mora v druga gnezda segati, da krije svoje potreboće. I gda inam sega, kde je že itak dosta vövezela, se v toj gnezdi pozna pomenkanje. Iz neobdelane zemle raste siromaštvo, raste nezadovolnost, raste broj potepačov, ki na račun neobdelane zemle se izgovarjajo: če tisti sme brez dela na domaćoj njivi — živeti, zakaj bi jaz ne smeo, zakaj bi jaz delao, ki nemam svoje zemle?

Neobdelana zemlja je v nebo krićeća krivica, štera zagovarja

Naš Kitajski misijonar, g. Kerec, teško ranjen od roparov.

Njegovo pismo uredniki Novin. — Pomagajmo njemi.

J. M. J. Tungtchvan, 21. XI. 1938.

Prečastiti gospod Klekl!

Pokorščina mi je naložila na hrbet nalogo Subdelegatus Apost. v zadevah Čaotungskega misijona in sem 15. novembra nastopil to dolgo in nevarno pot proti severnemu delu Junnana. Sam Bog ve, kake žrtve zahteva taka pot, posebno še sedaj v zimskem času, od popotnika. Dne 17. t. m. zjutraj okrog pol enajste ure sem dospel s 3 nosilci in dvema spremlevalcama na visoke gore Kong Šana. Zaostal nam je zelo daleć en nosilec z mojim roćnim oltarjem in enim kufrom z knjigami. Ko smo ga čakali dobre pol ure in ga ni bilo za nami, sem poslal enega spremlevalca nazaj, da ga poišće in zanami pripela, mi pa smo šli naprej počasi v višine. Ko smo že skoraj dospeli v najvišjo strmino, so menapadli roparji, ki so me grozno pretepli, rebra spolomili in z puško ranili v malo črvo. Vsega kar sem imel pri sebi, na sebi in s seboj so me oropali in tako napol oble-

čenega in napol živega pustili na cesti. Vćeraj so me nosilci pod varstvom vojakov prenesli v Tungćvan na polovico poti v Čaotung. Zaenkrat radi notranjih poškodb nemoram poti nadaljevati, dokler se malo odpoćujem in ozdravim. Telegrafiral sem v Čaotung: „Ventre vulnerato — ossibus fractis a latronibus semivivus perveni Tungćvan“ (Z ranjenim črvom, pćtretimi kostmi na pol mrtev sem dospel v Tungćvan.) — Monsignor Čeng mi je takoj odgovoril: „Cura vulnera — confice vestes — veniunt duae moniales“ (zdravi rane, popravi obleko, prideta dve sestri.) — On mi pošilja na proti Šolske sestre z potrebnimi zdravili. Tukajšnji Metodistićni pastor (angleški protestant) mi je takoj prinesel za prvo silo nekaj svoje lastne obleke in odeje, in jaz upam, da bom kmalo toliko okreval, da bom zmožen kmalo nadaljevati svojo poti proti Čaotungu. Poslužnim se tega odmora, da vam iz srca želim vesele in milosti polne Božićne praznike in srećno

ter blagoslovljeno novo leto. Naj vam božji Zvelićar nakloni trdno zdravje in moć, da krepko še nadalje vodite Novine in Marijin List v tako lepem in jedratem duhu svete Cerkve, in da bi s tem mnogo-mnogo duš pripeljali do večne sreće in blaženstva. Vsem bralcem in širiteljem izražam svoje goreće želje za blagoslovljeno novo leto in vsem goreće priporočam v naklonjenost naš Kijajski misijon. Če bom mogel živ dospeti v Čaotung in če mi tam vreme kaj dovoli, vam bom obširnejše poročal. Prosim vas, ko bo naša nabiralka dospela v vaše kraje prosit za naš Junnanfu-ški misijon, sprejmite jo ljubeznjivo in jo obdarite koliko vam moći dovolijo. Vrši, kakor mi, dobro apostolsko delo. Vsemogoćni Oće pa naj bo vsem darovalcem milostljivi in zlati plaćnik, mi pa vse dobrotnike zgotavljamo naših molitev in žrtev.

Sprejmite moje iskrene želje in prisrćne pozdrave vam hvaležno vdani misijonar

Kerec Jožef, S. S.

Pismo g. Majcen Andreja, kitajskoga misijonara, namestnika g. Kereca, na urednika Novin.

G. Kerec se pripravla na smrt.

Institut salesien St. Jean Bosco - Yunnanfou - (Chine) 25. XI. 1938.

J. M. J.

Prečastiti gosp. urednik!

Danes sem dobil pismo od preć. g. m. Kereca. Prosi me, da vam v njegovem imenu napišem par vrstic, kajti sam je preveć zdelan in bolan. Dobil je povele od apost. delegata za Kitajsko mgs. Zanina, da kot njegov namestnik uredi neke zadeve v Chaotungu. 15. nov. je odpotoval z nosači in dvema učencema. Teško mu je bilo pri slovesu, kajti sedaj je potovanje izredno nevarno. Poti so polne roparjev, kajti mnogo ubeglih vojakov je, ki se preživljajo z ropanjem. Najnevarnejšo pot bi morali nastopiti 17. novembra. Gora Leopoto je zelo strma in ob poti ni nobenih hiš. V Konhanu je poprosil za vojaško spremstvo, toda povelnik, ki je menda sam ropar ali pa vsaj z ropari v zvezi, mu je dejal, da se ni treba bati, kajti vso pot je dal že dobro zastražiti. Drugo jutro (17. nov.) je sedel v nosilnico in ker je bil hud mraz in veter je potegnil na nosilnici zaveze dol, le spredaj je pustil odprto. Tako ni mogel videti kaj se za njim godi. Ob 10^{1/2} predpoldan je začul krik od zadaj in predno se je zavedel, je že bilo okoli njega 7—8 razbojnikov. Tepli so ga z palicami, suvali z puškinimi kopiti in tako nećloveško z njim ravnali, da je krvavel po celem telesu. Hoteli so ga umoriti pa Marija Mati božja — hvali Ji, ga je rešila. Ko je ležal ves onemogel na tleh, so mu oropali vse do golega in ga pustili tako v hudem zimskem mrazu. Imel je več dragocenih predmetov, za g. škofa. Čenga in pa njegove kitajske misijonarje. Tako, da je škoda precejšnja. Jaz sedaj še ne mo-

sirote, ki nemajo zemle. Te, če bi jo mele, bi jo obdelavale z lübeznostjov celoga svojega srca. Zato pa krivica neobdelane zemle krići po zadoščeni. To zadoščenje pa nebi moglo biti drugo, kak vzeti tistomi zemlo, ki jo je dobo od države, da jo obdelava i ž njov preživla svojo familijo, ar on zemlo zanemari, ar se boji trüda i znoja na njej i raj pobegne v tujino. Takši zemle ne vreden. Naj jo dobi delaven rod, ki de živo ž nje, ki de jo lübo, kak svojo domovino.

rem ugotoviti, ker ne vem, kaj je imel vse s seboj. Previdnost božja pa je hotela, da je enega ućenca zelo bolela noga in tudi eden nosać je bil nekaj bolan, zato sta zaostala. Eden je nosil malo obleke in knjige, drugi pa roćni oltarćek. Le to dvoje so rešili. Proti večeru so vsi prišli v Čeći, kjer ga je pater Čen mazal z kit. zdravili in mu spiral rane. Odtod je odšel v Toućvanu, to je malo Kitajsko mestec, kjer zopet malo počiva. Od tu mi je tudi pisal poročilo o roparskem napadu. Pravi, da bo sedaj odšel v Chaotunga in da mu pridejo šol. sestre nasproti. V Tonćvanu bo dobil vojaško spremstvo,

Jaz sem danes odšel na ministrstvo za zunanje zadeve in vložil strog protest, zahtevajoć, da se komandant v Konhanu najostreje kaznuje, da se išće napadalce in se z njimi obraćuna in da se povrne škoda. Toda na kake velike uspehe ne morem računati, kajti vlada sama nima mnogo moći.

Pravkar sem dobil drugo pismo od g. Kereca. Med drugim mi piše tudi tole: Prosim te, povej vsem sobratom, da naj si vzamejo mojo zadnjo konferenco kot moj testament. Ljubiti se, boditi sveti, delajte za dobrobit

Prošnja. Lepo prosim vse naroćnike Novin i njihove poznanca, naj skoćijo misijoni našega rojaka na pomoć. Dare pošlite na uredništvo Novin i zapišite toćno, da so poslani za misijon g. Kereca. — Urednik.

Posvetiteo sv. Oće — mrtev.

Januara 3. so v Varšavi z velikov slovesnostjov pokopali kardinala Kakowskoga, primaša polske države. Pokojni nadškof je posveto za škofa Ahila Ratića, polskoga nuncića 1. 1918., ki so zdaj slavno vladajoći papa vesolne cerkve Pij XI. Pokojni kardinal so z dovoljenjom sv. Oće bili kotriža vladajoće pol-

ske vlade, dokeć neso izročili vse oblasti maršali Pilsudskomi. Pokojni so bili goreći dühovnik, ki so se za slavo katolićanske cerkve vnogo trüdili i zadnja njihova reć na smrtnoj posteli se je glasila pred varšoskim nuncićom od vörnosti sv. Oće, do sv. Stolice.

Velike Francove zmage v Kataloniji.

Francove čete so zavzele v zadnjima 2 tjeđnoma okoli 2000 kvadratnih km zemle, zgrabile nad 24.000 rdećih vojakov, na jezere rdećih mrtvih pokopale i zaplenile nešteto orožja, celo 3 skladišća orožja.

Grozna nesreća v Madridi.

V Madridi, šteroga majo še rdeći v svojoj oblasti, je zletelo v zrak skladišće municije na samo novo leto. Zračni pritisk je bio tak moćen, da v daljavi 100 m. nega najti niti sledov hiš, ki so se tam nahajale. Mrtvih je nad 1000.

Vredništvo v Lendavi hš. 67, uprava v Črensovcih, Slov. Krajina.

Letna naroćnina v državi 30 Din., mesećno 2-50 Din., v inozemstvi 72 Din., mesećno 6 Din. z M. Listom letno 100 Din. Na sküpní naslov pri širitelaj v državi je letna naroćnina 24 Din., mesećna 2 Din. — Plaćati se mora naprej. Stev. položnice 11806. Rokopisi se ne vraćajo. — Cena oglasov: Cela stran 800 Din., pol stran 400 Din. i tak niže. Poslano med tekstom vsaka reć 2 D., mali oglasi do 10 reći 5 Din. više vsaka reć 1-50 Din.

Občni zbor Družbe sv. Rafaela za varstvo izseljencov Slovenske Krajine.

Malo zanimanja.

Vršo se je 4. januara v Črensovcih. Sedež se je določo po pravilaj v Črensovcih, ar glasilo družbe, „Novine“, izhaja v Črensovcih. Osebnost se skoro nišče ne priglašja pri družbi, tudi se ne more, ar žive v tujini, nego pismeno. Zato jedino pravilno je, da dokeč de uredništva i uprava Novin v Črensovcih, tečas je tudi sedež družbe v Črensovcih. Gda se Novine preselijo kama inam, se preseli tudi sedež družbe, prle pa ne kaže zavolo haskov, štere jedino na te način majo izseljenci. Poročilo izseljencov i izseljenjskih duhovnikov so v najtesnejšoj povezanosti samo z Novinami. Oblast je za sedež tudi Črensovce potrdila. Toga sedeže inam prenesti nači ne mogoče, kak če to sklene z većinov glasov občni zbor, a on toga ne včino. To omenimo v začetki zato, naj povdarimo, da ne drži razlog g. Bejeka i Kereca, šteriva sta iz družbe zato izstopila, kak sta na občni zbor javila, ka zakaj ne sedež v Soboti. Dvatreseti kilometrov daleč so prišli odborniki lani na sejo v Soboti iz Lendave, tudi predsednik iz Črensoyce 16 km daleč i to dvakrat, obe seji sta se držale v Soboti. Po sklepi tevi sej i po sklepi občnih zborov se je vodila družba brezplačno iz ljubezni do naših izseljencov i nikdar po lastnoj volji predsednika, kak to trdi g. Bejek. Pa čeravno so odborniki iz dalnoga lendavskoga sreza prišli lani jun. 30. na sejo v Soboti, od sobočkoga sreza odbornikov niednoga neso najšji tam, čeravno so bili vsi pravočasno obveščani i to pismeno. Z dugim čakanjem i z posebnov prošjov so spravili komaj dva na sejo, a z lendavskoga sreza so bili vsi. Javno to povemo i javno povdarimo, da to ne ljubezni do izseljencov, nego iskanje vodstva. Gde pa nega ljubezni, je vodstvo mrtvo, ar „Spiritus est, qui vivicat“, „Duh je tisti, ki oživlja“, Duh ljubezni, ki življenje dava.

Potek občnega zbora.

Na občnom zbori je bilo zastopano zadostno število članov, da je te bio sklepčen. Predsednik, ki je po sklepi odborove seje zastopao Družbo v Ljubljani pri osrednjoj družbi, je poročao,

Javno povemo to v uvodi zato, ar občnoga zbora v Črensovcih iz sobočkoga sreza nieden odbornik i nieden član nese je vdeležo. Pa tudi lendavski srez je vreden karanja. Odborniki so toti vsi prišli, a članov bi lejko več prišlo. Zagovorimo je, ka je vreme preslalo bilo, poti nevarne, a vendar trdimo, da če so z Ledave mogli priti po še nevarnejših poteh i z Turnišč itd., bi se iz Soboti i z bližanih mest lendavskoga sreza tudi lejko pripelali, ve je ta pot itak najboljša. Najbole pa kaže i svedoči, ka sobočki srez nema zahtevane ljubezni do izseljencov, broj članov v družbi. Lendavski srez jih ma štirtkrat več kak sobočki, čeravno tudi lendavski še premalo brigo nosi za izseljensko pitanje, če drugi zrokov ne bi bilo, te je zadosten, ka se sedež družbe ne more prenesti ta, gde se ne brigajo za njo. Borza dela je državni urad, gde se dela za peneze, Rafaelova družba je charitativna ustanova, to je ustanova ljubezni; vsaka ma svoj posebni delokrog i po pravilih ni edne, ni druge ne predpisano, niti ne zaželjeno, da bi edne poleg ove mela svojo kancelarijo. Glavno je da se podpirate. Nerazumlivo nam je zato, da šef borze dela izstopa iz družbe, ki se iz ljubezni skrbi za delavce njegove, pa štere bi država mogla skrbeti, pa ne more, ar nema niti potrebnoga osobja, niti drugih sredstev. Naj se nam ne zameri, da smo javno to napisali. Ne smo nvpadnoli nikoga, samo razložili potrebo, da se zavzememo vsi za izseljence, je sedež Rafaelove družbe, gdekoli, ar so izseljenci naša trpeča krv v tujine, štere vsi, o vsi, smo dužni rešiti verske, jakostne, gospodarske i državno-narodne prepasti. Po toj razlogi se vupamo, da se vrneti v družbo nazaj gospoda Bejek i Kerec pa ž njima veliki šereg iz sobočkoga sreza, pa se povekša tudi članstvo iz lendavskoga sreza.

da je dosego samostojnost družbe, ka je osrednja družba pismeno priznala. Poročao je nadale od stanja družbe sploh i od njenoga delokroga. Aktov je rešila družba v preminočem leti 241.

Volitve.

Volitve so se izvršile ednoglasno. Predsednik g. Klekl Jožef je odložo svoje dužnost i proso navzoče, naj zvolijo drugoga, ar deloma starost, deloma preobloženost z drugimi posli, njemi oteškoče nositi toti sladko, a vendar teško breme. A na prošnje navzočih, naj se še nadale žrtvuje za naše v tujini, z šterimi nišče drugi nema telko vez, kak on, je dužnost predsednika srejeo. Za tajnika je zvoljen g. Rous Matjaš, črensovski kaplan, za blagajnika g. Halas Daniel, polanski plebanoš, za podpredsednika pa g. Luthar Štefan, šolski upraviteo v Črensovcih. Ostali stari odborniki so obdržali svoje dužnosti.

Sklepi občnoga zbora.

Občni zbor je sklenu, da oprosi Višjo Cerkveno oblast, naj pošle poziv na duhovščino, ka bi se šteri naših prijavo za duhovnika v Bridgeport v Sev. Ameriki i Buenos Aires v Jüžnoj Ameriki.

Občni zbor je nadale sklenu, da oprosi Višjo cerkveno oblast, naj sistematizira dušno-pastirsko službo za naše sezonske delavce v Bački i Baranji.

Občni zbor se je odložo, da bo z cele moči podpirao naše siromaške delavce, da prido do dela v tujini i ka je ne spodrinejo bogatci, ki 25 plügov dobre zemle dajo z arende i pobegnejo v tujino pa služijo dvojno plačo: arendo od domače zemle i plačo v tujini, siromak pa more stradati, ar ne prišo zavolo bogatca do dela.

Pristopite k družbi.

Ka de pa delo družbe uspešno, prosi občni zbor, da v v prvoy vrsti pristopijo k družbi delavci sami. Letno 10 Din. članarine plačati je malenkost, a če jih desetjzero plača to malenkost, ma družba v rokaj železniško karto za duhovnika i drugoga pomočnika, ki mesec za mesecom lejko obiščeta naše delavce v Nemčiji, Franciji, tu njihove tožbe poslušneta, je potolažita i njima pomagata.

Z navdušenjom za delo v korist naših izseljencov se je občni zbor zaključo.

Baltske države nepristranske.

Litvanska, estonska i letonska vlada so sklenile, da se ne bodo vmešavale v zadeve niedhe države, to je, da ostanajo nepristranske.

Svaja na češko-madjarskoj meji.

Pri Munkači je prišlo do oboroženoga spopada med češkov i madjarsov vojskov. Madjari trdijo, da so Čehi krivi, ar so strelali na Munkač, Čehi pa,

da so krivi Madjari, ar so prestopili češko majo i napadnoli tri češke orožnike. Sestavljena je komisija iz čeških i vogrskih odposlancov, ki mirnim potom rešijo to zadevo.

Rojstni den Kralice Marije.

V ponedelek je minolo 40 let, ka se je rodila Nj. Vel. Kralica Marija. Materi našega krala Petra II. iz srca želemo i za to tudi prosimo dobroga Boga, da se včaka še vnogo let, posebno da se včaka dugoletnoga ladanja svojega sina, z šterim bo osrečo Jugoslavijo i njene narode.

Grozni viher na Čarnom morji.

Na Čarnom morji je divjao tak močen viher, da se je več menših i vekših ladij potopilo.

Velika božična železniška nesreča v Braziliji.

Na božične svetke sta v Braziliji poleg mesta Barbarsena vküp vdarila ekspresni i tovorni vlak. Škoda na blagi je neprecenliva, mrtvih je okoli 50 ljudi.

Japonska vlada odstopila.

Japonska vlada je odstopila. Mesto kneza Kunoja je predsedništvo vlade prevzeo Hironuma. Zrok odstopa vlade je oster odgovor Amerike na japonsko vlado, v šterem ta zahtevle iste pravice v Azijski za Kitajsko, kak je šče meti Japonska.

Četvero dece je vmorila.

Neka 18 let stara služkinja je na nagovarjanje svoje 24 letne sestree 4 nedužne angelčke vmorila, dva od svoje sestree, dva pa od vertov, kde je služila. Čelsko sodišče jo je obsodilo na 12 letno vozo, sestree pa na 15 letno.

Na smrt obsojen.

Kranjc Silvestra, rudara, ki je 73 letnoga Koroša Petra, kda je te šo od meše vmoro i oropao, je mariborski veliki senat na smrt obsodo i to na vešala.

Novoletno voščilo brezposelnih v Londoni.

Na spomenik, ki stoji v Londoni na spomin velikoga ognja, so na novoletno noć brezposelni obesili zastavo s sledećim napisom: „Srečno novo leto želejo brezposelni, ki leta 1939. ne smejo vmreti od glada“.

Navodila

jugoslovenskim izseljencom v Franciji

V zvezi s prejšnjim naj naši izseljenci v Franciji tudi znajo, ka najdejo popolno zaščito i pomoć naših pristojnih oblasti v inozemstvu i prvoy vrsti tisti med njimi, šteri spunjavlejo omenjene dužnosti do svojih i domovini. Nasprotno pa oni naši delavci, šteri so že dugši čas glihi za svoje sinovske i roditeljske dužnosti i se svojim domaćim sploh već ne javljajo, nemajo pravice računati na zaščito i pomoć, štero nudijo naša predstavništva v inozemstvu vestnim jugoslovenskim državljanom. Takši naši delavci, odpadniki od svojcov — morejo samo čakati, ka bodo na zahtevo svojih domaćih, za štere se ne brigajo, izgnani iz Francije.

Prporočja se našim delavcom, da skrbno čuvajo vsa poštna i bančna potrdila od svojih peneznih pošuk v domovino, ar ta potrdila v slučaji ponesrećenja pri deli našim oblastem služijo kak važen dokaz pri francoskih sodnjah ob priliki određivanja višine letne rente.

Ravnotak se opomina naše izseljence v Franciji, da so ob povratki prek Nemčije i Italije dužni, da ne nemškoj i italijanskoj meji prijaviyo pristojnim obmejnim oblastem ves penez, šteroga nosijo s sebov, bodisi drobiž i bankovce, ceke ali kakšekoli naše ali inozemske vrednostne papire. Takšim našim izseljencom se ne zgodi nikaj neprjetnoga na poti i bodo brez nepruk svoj penez prinesli v našo državu. Tisti pa, šteri te prijave na navedenih mejah ne napravijo, se izpostavljajo nevarnosti, da jim penez odvzemejo, ar ga smatrajo kak tihotapstvo.

Tudi se javlja našim izseljencom v Franciji, ka je z odlukom našega Ministrstva financ zabranjeno nositi v našo državu bankovce po 1.000 i 500 Din, tak potom poštnih pošuk kak tudi potom potniškoga i obmejnoga prometa. Vsaki prekršek toga odloka bo kaznuvan po Zakoni o kazenskih sankcijah.

„Carcel Modelo“

(Vzorna voza.)

„Carcel Modelo“ je edna izmed najvećših voz na Španjskom. Nahaja se v Madridu i je bila zgrajena pred dugimi leti. Odzvuina je obložena z rdećimi porcelanastimi tablicami. Spomina na krv, kak da bi Koncepcion Arenal, minister pravde, ki jo je dao zozidati, že naprej znao, kelko nedužne krvi de teklo tu notri. Nad glavnimi vratami je napis, šteroga je dao sam Arenal napisati: „Sovraži hüdo i mej smilenje do hüdodelca“.

Ta voza je služila prle za najvećše hüdodelnike. Gda so pa v Španiji zavladao rdeći, so püstili na slobodo vse obsojence i začnoli v njo zapirati nedužne ljudi. Kak se je tu notri živelo — i šče telko nedužni izda žive, — nam najbolje povej Henri Gorrel, novinar amerikanskoga dnevnika „United Press“. Etak piše te novinar:

„Dosta je takši, ka samo to znajo, ka so ti nesrećni ljudje samo te rešeni te voze, gda majo biti streljeni, nevejo pa, kakše življenje majo notri. Jes, ka sam bio zapreti v toj prokletoy vozi samo 5 vör, lejko povem, kak

se godi tu notri tistim, ki so zapreti samo zatogavolo, ka so bili pošteni i veroborcom naklonjeni. V sobicaj, napravljeni samo za ednoga ali pa v najvećšoj sili tudi za dva, se more stiskavati pet ali celo šest ljudi. Cela voza je edna prava smrdüga. Hrana je takša, ka se grsti, delijo jo pa v velki plejnati skledaj, žlic nega, što šče jesti, si more z rokami vö vlačiti.

„Edini, ka majo posteo, so rdeći stražari. „Carcel Modelo“ je tak pun, ka ljudstvo nema prostora za sedeti i morejo po već dni stati. Takši je bio položaj te voze, gda sam jes z mojim šoferom bio notri zapreti.

„Gda so naj notri prigrali, so naj najprle postavili v edno malo dvorišče, kde se je že stiskavalo okoli pet sto ljudi i gde niti sto ljudi nebi melo dosta prostora. Vse je vküp zmešano: moški, ženske, starci, deca, namlanjajo se eden na drugoga, kak što more i zna, tak si pomaga. Poleg mene je edna gospa, ma oblećeni eden kožnati kaput, šteri v samom New Yorki nebi menje koštao kak kakši jezero dolarov. Joče, ka bi se kamlj smilila, nesrećnica mi pravi, ka neve zakaj so jo zaprli. Na dru-

gom kraji stoji eden duhovnik v civilu. Vsa njegova hrana obstoji z edne kašulice sardin i to šče podeli z menov i mojim vozaćom. Poleg njega se nahaja dećak, i gda čuje duhovnika, kak mi razodeva v francoščini svoj stan, se pred njim na koleno vrže i ga tak prosi sv. odvezo. Duhovnik ga zdigne i njemi prepove kaj takšega već delati, ka či bi komunisti zvedili za njegov stan, bi ga taki strelili. Ne deleć vkrej leži nekši žandar z zvezanimi nogami pri kolenu. Kriči i objokavle svojo usodo. Drugi ga tolažijo i njemi davlejo jesti, inači bi od glada vmro. Gda pa nemre već prenašati bolećine, začne ešče bole krićati, včasi pribežita dva komunisti i ga nemišeno zbijeta, te ga pa vržeta v eden kot.

„Ne je mogoče opisati življenje v „Carcel Modelo“, i tak ravno v drugij vozaj ne.

„Strelanje teh nesrećnikov se vrši po zajtrej v zorji i po večerej, gda se mračli. Navadno je z motorom odpelajo vö z varaša blüzi vseučilišcnoga mesta i je tam spostrelajo.

„Gda so me po peti vörj püstili vö s tistoga pekla, po zaslüženji amerikanskoga konzula, sam se z motorom pelao tijen

do vseučilišcnoga mesta. Ka sam tam vido, je grozno: mrtveci vse navzkriž: moški, ženske, starci i deca brez vsake razlike, nešterni so že na pol gnili bili, drugi ešče topli. Smrad je takši, ka ne za premagati. Med temi mrtvimi teli sam vido tudi dva policaja, streljeniva tisto zajtro. Vzrok toj krvoločnosti je vsigdar isti: bili so veroborcom naklonjeni.

„Gda se je general Mola javo, ka na jezere madrijskij prebivalcov odobrava vstajo domobrancov, je bilo zgrabljeni na stotine nedužni ljudi. V Madridu se žive pod grozovladov i v neredi“. Tak piše novinar Henri Gorrel.

Gda je prišla z bojišća novica, ka so rdeći zgübili kakšo bitko, se je to v Madridu vsigdar strašno povračalo. Vsako noć po edenajstoj vöri je policija vršila po hižaj preiskavo. Vnogi so mogli iti v zapor samo zatogavolo, ka so njim pravice (izkaznice) kazale, ka so bili v državnoj službi v tistom časi, gda so šče komunisti ne meli cüglov v rokaj.

Ob 8 vöri večer so već navadno vse vulice i ceste bile prazne. Ob 10 vöri se je vgasno posvet. Jaj tistomi, što bi se po

toj vöri prikazao na vulici. Ali je bio na mestu streljeni ali je pa šo povekšat število 2800 nesrećni v „Carcel Modelo“.

Po noći so se pogosto čüli strelji. Na drugi den si pa gešte najšeo mrtveca, brez razlike na starost i na spol, to so tisti, štere je glad prisilo, ka so zapüstili skrivališće i šli iskat hranu. Na mesto hrane so pa dobili kruglo. Kruglo v glavo...! To je najnovješa iznajdba za nasićevanje laćni. Za to se moremo zahvaliti samo komunistom.

Tisto noć, gda so Frankovi zrakoplovi prvokrat metali bombe na Madrid, se je zgodilo nekaj, ka do tiste noći nišče niti ne senjao: požar „Carcel-a Modelo“.

Metanje bomb se je začnolo ob 10 vöri večer, i je trpelo pol vöre. Rdeći so se kaj takšega ne troštali, zato njim je pa stem bole šlo na živce. Spokrili so se v lüknje podzemske železnice kak miši, zavzeli so vse prostore i so tak zabranili vstop siromaškomi neoboroženomi ljudstvu. Gda je pa nevarnost minola, so se zbrali na zborovanje. Ka so sklenili? Ne dugo po tistom se je zvedilo.

Na „Carcel Modelo“, gde je straj tudi bio velki, je ne spadnola niti edna bomba. Gda se

7. Socijalno zavarivanje delavcov.

Na podlagi francoske zakonodaje o socialnom zavarivanju morajo vsi naši poledelski i šumski delavci biti zavarivani za slučaj bolezni. Mesečna vplačila (cotisations) omejenoga zavarivanja nosita enako delavec i delodajalec.

Zato je delodajalec dužen, da vsakom našemu delavcu ali delavki zadržavle od mesečnoga zasluzka i to: moškim po 10 Fr, a ženskam po 8 Fr. Te zneske delodajalec v dvojnoj višini vsaki mesec vplačuje pristojnoj blagajni socijalnoga zavarivanja. Delodajalec je dužen, da zavarivanimi delavci izroči v čuvanje tozadavne karte socijalnoga zavarivanja vsake tri mesece.

Samo po izvršenom šestmesečnom vplačilu dobi zavarivani delavec pravico do ugodnosti zavarivanja v slučaju bolezni.

Za časa prvih šest mesecov svojega bivanja v Franciji pa delavec v slučaju bolezni obvezno dobiva od svojega delodajalca brezplačno stanovanje, hrano, zdravniško oskrbu i zdravila i to ali pri njem ali v bolnici. Te ugodnosti so delavci zagotovljene samo za čas 8 tjevnov od dneva, kada je zboleo. Na račun nadomestitve za te prednosti je delavec dužen, da svojim delodajalcu odstopa 2% od svojega skupnoga mesečnoga zasluzka zviž na časa trajanja bolezni.

Pod pogojom v redi izvršenih vplačil v določenih rokov ma vsaki zavarivaneć pravico tuđi do zdravljenja svoje žene i dece izpod 16 let. Brezplačno zdravljenje zob pripada samo zavarovancu. Pravico do bolezenske podpore v penazi v višini 50% dnevnoga zasluzka (polzasluzek) ima zavarivaneć začenši od 6. dneva, kak je zboleo, pa vse do ozdravljenja, a najveć do preteka 6 mesecov. Če se bolnik zdravi v bolnici, se bolniški stroški odbijajo od bolezenske podpore. Ravnotak pripada ženam zavarivancov podpora ob porodi. (Dale)

Marijini Listi za januar so v deli, te tjeđen je začnemo razpošilati. Letos v vsakom snopiću objavimo evangeliume, ki se čtejo v meseci, v šterom izide M. List. Zato naj ne bo hiša brez Marijinoga Lista.

Zenini i neveste,

vso potrebno blago po jako niski cení i v veliki izbiri Vam nudi po res nižanjih cenah.

FERDO HORVAT,
TRGOVEC — BOGOJINA.

Nedela

po treh kralaj druga.

Bila je svatba v Kani galilejskoj i Jezusova mati je bila tam. Povablen je pa bio na svatbo tuđi Jezus i njegovi učeniķi, I gda je vino zmenkalo, pravi Jezus njegova mati: „Vina nemajo“. Jezus njej pravi: „ka je to meni i tebi, žena? Moja vira ešće ne prišla“. Njegova mati pravi dvorjenikom: „kajkoli vam pove, učinite“. Stalo pa je tam po šegi židovskoga očiščavanja šest kamenic, štere so držale po dve ali tri mere. Jezus njim pravi: „Napunite kamenice z vodov“. I napunili so je do vrha. Nato njim pravi: „Zajmite zdaj i nesite starešini“. I nesli so. Gda je pa starešina poskuso vodo, ki je postala vino, i ne znao, odkod je — dvorjeniki pa, ki so bili vodo zajeli so znali — pozove mladoženca i njemi veli: „Vsaki človek da najprle dobro vino, i gda se napijejo, te slabše. Ti si pa dobro vino do zdaj prihrano“. Tak je v Kani galilejskoj vćino Jezus prvo čuđo i nazvesto svojo diko — i njegovi učeniķi so vervali v njega. (Jan. II, 1—11.)

Pri Jezusov čuđež. Što zna, da ga je napravio Bog, se denešnjemi dogodki ne bo čuđivao. Vej je tisti dnes spremeno šest vrčov vode v vino, ki v trsji spreminja vsako leto dež v rdeće vino. Tomi pa se ne čuđimo navadno. Ljudje gledajo druge stvari bole i ne već boža dela, zato si je Bog prihrano čuđežna dela, ki jih dela proti navadi, da zaspance lüđi obüdi k češćenji Stvarnika.

Mrtvec Lazar je vstao, vsi so se čuđili. Vsaki den pa se lüđje rodijo i nišće se ne čuđi. I vendar je bole čuđno, da postane, ka je ešće ne bilo, kak da znova oživi, ka je že prle živelo.

Gospod je meo svoje razloge, da je prišeo na ženitvino. S tem je posveto sv. hižni zakon pa ga zdigno v čuđovito, skrivnostno podobo združjenja Kristušovoga s sv. Cerkvov.

On je prišeo na te svet na ženitvovanje. Ma tu nevesto, zaročnico, ki si jo je odküpo s svojov krvjov i šteroj je podaro Sv. Düha. To svojo zaročnico, nas, je odrešo od robstva hüdobnoga düha, vmro je zavolo njenih grehov, vstao je od smrti zavolo njenoga opravilčenja. Što more svojoj nevesti podariti takše dragocenosti? Drügi mladoženec da nevesti zlata, srebra, biserov, hiše, konje, pola. Ali jegdeženin, ki bi dao svojo krv? To

prvo samoga sebe. Jasno je bilo vsem, ka šće jij nikaj bole strašnoga čaka, kak gola smrt i dugotrpeće mantranje.

Ženske su klečeć prosile bože pomoći. Moški pa, bleđi kak smrt, oslableni od glada i dugoga trpljenja, so ne znali kaj začnotti. Bežali so z ednoga kraja v drugi kraj kak brez pameti. Vsi hodniki so bili puni benzinovoga dima, šteri je tuđi začno prihajati notri v celice, za dimom pa ogenj.

Približavao se je konec trpljenja?

Vsi so tak mislili. Jasno je bilo, ka je ogenj bio namenoma podtekneni, naj bi živi zgoreli. Zazavanje na pomoć se je čuđuže bole povekšavalo:

— Rešite nas! Pomagajte nam!

— Rajši nas spostrelajte!.. se je čulo od vse strani.

Nekša gospa, ki je v par dnevaj postala stara, je krčevito k sebi stiskala svojo hćer. Štela jo je braniti pred ognjom, kak da bi plameni na svojoj strašnoj poti mogli komi prizanesti.

V tom časi so ništerni zapazili, ka so vrata na celicaj

GLASI

iz Slovenske Krajine.

Na podporo naših listov so poslali: Horvat Vilma, Čakovec 10 Din., Majzelj Viktor, Lendava, 20 Din., Griškovnjak Davorin, 10 Din., Škafar Matjaš, M. Sobota, 20 Din., Dr. Josip Kočar, Zagreb, 50 Din., Vogrin Martin, Bogojina, 4 Din., Ing. Mikuž, Rakican, 20 Din. Bog povrni!

„Navodila jugoslovenskim izseljencim v Franciji“ bi se mogeo glasiti naslov članka, objavljenoga dneštjedem v Novinaj pod naslovom: „Poročilo duhovnika poljedelskih izseljencev v Franciji“. Tiskarna je naslov pomotoma zmenila.

Na japonske misijone so darüvali tretjeredniki beltinske fare 20 Din. Penez odposlan na Rakovnik.

Predavanja pred našimi izobraženci v Parizi. Naš izseljenski g. Camplin duhovnik je držao predavanje od izseljeništa pred jugoslovenskimi izseljenci v Parizi.

Sv. Sebeščan. Naš g. plebanoš so na Treh kralovo blagoslovili z velikimi žrtvami siromaških farnikov dograjen farni dom. Na slovesnost so prišli popoldnevi g. dekan Krautz z g. šolskim nadzornikom Antauerom. Domaća ciganska banda je goste kratkočasila, ki so igrali brezplaćno, samo strošek so dobili. Bog blagoslovi te farni dom, da se bo ž njega širila dika njegova.

Odranci. Pri nas so Novine narasle za 20 naročnikov. Vnogi si jih z veseljom naroćajo. Ništerni se pa tuđi zgovarjajo, ka nemajo penez, ništerni, ka majo že druge liste i tak naprej. Žalostno je za našo ves to, ka se po ništernij hižaj najde Domo-

že nekak prikrito, v Kristuši pa se spremeni voda v vino, vera stare zaveze v popolno vero kršćanstva. Spisi prorokov so nam če ne bi v njih poznali Kristuša, prazni, a gda spoznamo, da je v njih Kristuš, se v njih naslajamo.

Če bi bila voda že prle v posodah i bi jo bio Gospod dao vövljati pa bi čuđežno vse znova dao napuniti z vinom, bi mislili, da zametavle stari zakon. Ar pa je vodo sprejeo i spremeno v vino, znamo, da je tuđi stari zakon Kristušov.

Šestere posode v Kani pomenijo šestere čase stare zaveze. Prvi čas od Adama do Noeta, drugi do Abrahama, tretji do Davida, četrti do babilonskoga robstva, peti do Ivana Krstitela, šesti do konca dni.

odpreta. Nišće je ne pitao, što je odpro pa zakaj, liki so se vsi vrgli proti dveram i vö na dvorišće. Ali ravno v tom časi je edna banda komunistor z puškami i strojniami zasedla vse prostore, kama je ogenj ne mogeo.

To, ka se je potom zgodilo, si pa nišće niti misliti nemre. Zgodovina ne pomli kaj takšega,

Gda so se nesrećni vozniki, požgani od ognja i pijani od dima, prikazali na dvorišću, so taki spokapali pred puškami. V kakšem položaju so se nahajali, si vsaki lejko misli. Odzaja ogenj. Vsi hodniki z benzinom poljani i puni ognja i dima. Na dva kraja tuđi samo ogenj i dim. Samo edna pot se mi vidi mogoa: priti na drugi kraj dvorišća. Ali, groza: Što se prikaže na dvorišću, taki dobi kruglo v glavo. Puške i strojnice pokosijo vsakoga brez smilenja. Groza je vnoge spravila od pameti. V čuporaj so se zagnali v dvorišće i tak šteli pribježati na drugi kraj. Ali v tom časi zaklepeće strojnica, i niti eden je ne prišeo na sredino. Ništernim se je posrećilo dosegnotti cio, ali gda

so mislil, ka so rešeni, te so počile puške . . .

Ogenj se je razširo skoro na celo zgradbo. Bilo je nekaj strašnoga za viditi! Sühi les i i šće z benzinom poljani, je goro kak mast, streha se je podirala, premetavale so se stene, na vse kraje krik i groza. Krićali so tisti, ka so živi goreli, javkali so tisti, ka so ne bili k smrti streljeni. Komunisti so pa pokali od smeħa.

Vse to je ne trpelo edno dobro vöro.

Gda ogenj već nikaj ne najšeo i že skoro ne bilo lüđi za strelanje, kajti dosta jih je ostalo po celicaj, šteri so nej šteli končati življenja na te grozen način, — te so stražarje začnotti šteti mrtveće.

Nad 400 lüđi je bilo na te način streljeni.

Nikak bi mislo, ka se žaloigro stem končala. Pa se ne. Tiste, ka so ešće ostali pri življenji, je čakalo nikaj drugoga.

Komaj se je zdenilo, se je sestavilo na dvorišću „narodno sodišće“. Sodili so tiste, ka so ešće ostali pri življenji. — Kakša pa je bila obtožba? — Ka so

Vsaka hiša mora imeti šivalni stroj!

Pišite še danas eno dopisnico, mi Vam ga pripeljamo na dom, ali si ga pa izberite v našoj trgovini. Imamo veliko izbiri od najcenejših pa do najbolj luksusnih.

Cene od Din 1525.— naprej.

Stroje dobite na male mesečne obroke, pri tt.

ŠTIVAN ERNEST

tehnića trgovina, najveća zaloga koles, šivalnih in pisalnih strojev vseh znamk, radio aparatov, gramofonov, fotografskih aparatov, otroćjih vozilćkov i. t. d.

Murska Sobota, Glavni trg.

vina ali kaj spodobnoga, ka se ne bi smelo pokazati v dobro kršćansko hižo. Ešće bole žalostno je pa to, da šće ništerni zdaj ne spoznajo, kakši sad pri naša protiverski časopis. Vüpjamo pa, ka ednok tuđi tej zasleplenci spreglednejo, ka si dol deñejo oćalje, štere jim je Domoćina ali kakši drugi list gor dĵao. Zakaj bi nosili oćalje, či brez njih bole vidimo? Zato pa trbej te oćalje ta lüćiti, to se pravi, z našij hiž more protiverski tisk izginiti i na njegovo mesto naj pride dober katoliški tisk. Zavedati se moramo, da se z nekatoliškim tiskom širi med lüđmi verska mlačnost i brezbriznost. Zato pa naj se ne pokaže već v niti edno hišo kakši protiverski list ali časopis. Či šćemo sami sebi dobro, či šćemo dobro svojim prijatelji, ešće gnjes odpovejmo slab list ali časopis, či ga mammo. Či pa šćemo, ka kama pridemo, naroćajmo katoliške, dobre liste, šterij je tuđi dosta. Zavüpjamo pa predvsem Novinam, štere so pisane v našem maternom jeziki i so ravno nam namenjene.

Gomilice. Na našoj šoli že nega već let rednoga pouka.

Album naših francozkih izseljencev izročeni pariškomim pomoćnomi škofi. G. Camplin, naš izseljenski duhovnik poleg svoje velike skrbi tuđi fotografira naše izseljence v Franciji. Te fotografije zbira v album. En takši album je že izročio našemi prezvišenomi škofig. dr. Tomažići, ednoga predsedniki Rafaelove družbe, g. Klekni i ednoga z 111 slikami prev. g. pariškomim pomoćnomi škofi Chapteli. Prezvišeni so z velikim veseljom sprejeli dar, g. Camplina küšnoli i ga pitali, če je tuđi pri nas to navada med duhovniki, da se pri srećanji i slovi küšüjejo. G. Camplin je odgovoro, da je ista navada i pri nas. Naj te polüb lübećni gene vsako srce našij izseljencev v Franciji, da bodo lübili — Boga.

Bogojina. Rojarska podrüćnica v Bogojini bo mela dne 15. januara po velkoj sv. meši, svoj redni letni občni zbor z navadnim dnevnim redom. Vabimo vse člane i tuđi nećlane rojarje, da se občnoga zbora vdeležijo.

prej oni vüžgali vozo. Vsi brez razlike so bili obsojeni na smrt i streljeni. Med njimi se je nahajalo već duhovnikov i dosta drugi znameniti osebnosti, kak n. pr.: general Capaz, bivši minister mornarice admiral Salas, bivši minister Valdez Alvarez, bivši minister i viši marokinski komisar Rico Avelo i već drugi.

Tak se je končala žaloigra v „Carcel Modelo“. To je samo eden izmed telki drugi slučajov, šteri potli pridejo na svetlo i pokažejo komuniste v svojoj pravoj farbi. To se je godilo v začetti bojne, ka se pa zdaj godi v tom lepom svetovnoznanom mestu, nam potli opišejo tisti, ki so vse to preživeli i vidili.

(Po izjavaj novinara Leopolda Nunes-a, očividnoga sveddoka.) Bukovski.

Sestanek v Franciji.

22. januara v Pont Audemer (Eure). Javite se na naslov: Horvat Viktor, gardien de Mr. Seret á St. Paul sur Risle, par Pont Audemer (Eure).

Camplin.

"HIZICKI DOMAČOJ"

Alojz Šiftar, Oberheldrungen. Velečastiti g. urednik! Jaz vas tudi prosim za par vrstic v Novinaj. Najprle vas iz srca pozdravljam i vam želim zdravo i veselo, od maloga Jezušeka blagosloveno novo leto. Naj vas te mali Jezušek obdrži še mnogo let pri zdravji, ka te lahko skrbeli za nas uboge izseljence v toj hladnoj tujini. Malo prepozno se oglašam, ar sam čakao odgovor od doma i od penez. Prosim vas g. urednik, nadale mi pošilajte Novine. Prosim tudi Srca Jezušeka kalendar. Pozdravljam vas ešče ednok g. urednik i se vam zahvalim na rednom pošiljanji Novin. Pozdravljam stariše, brata, sestro, rodbino, g. župnika od sv. Helene. Želem vsem veselo novo leto.

Lipič Štefan, Pinchremont, iz Gančan. Vič. gospod! Prvi glas, ki ga pošilam iz tujine, je ete: pošilajte mi Novine, kajti one me bodo redno obiskavale, davale tanač, da obdržim tisto, ka me je navčila slovenska i krščanska mati. Na sveti den sam hodo edno voro hoda do cerkvi, v šteroj sam se vdeležo bože službe; vido sam slučaj, ki je pri nas ne v navadi: ob desetoj vori pridem v cerkev, žive duše nej bilo notri, ob pouedenajstoj vori pridejo župnik, primejo za vože i začnejo zvoniti; gledajo me, stopijo k meni i me pitajo odked prihajam... podajo mi roko, štero njim v znak duhovniške časti polubim, stopajo od mene k oltari, se oblečejo, vužgejo sveče i začnejo sv. daritev. Njihovih ovčic do sredi meše pride do petdeset duš. Pozdravljam vse, ki so z vami, moje domače, rodbino i znanca.

Grand Paroissa, 30. dec. 1938. J. M. J.

Prečastiti gospod urednik! V začetki mojega pisanja jih najprle prav lepo pozdravljam z ženov i z vsemi mojimi prijatelji, ki smo et. Naznanjam vam veselo novico, najpre so nas obiskali g. Camplin zdaj prvič v tom kraji, ar jih je pozvao moj prijatelj Martin. Znete g. urednik, da smo se počutili prav dobro, čeravno nas pa je bilo samo 11 vse vküp zdaj, gda sam se ob prvim srečao z našim duhovnikom v Franciji, posebno z tak dobrim. Nej sam mislo, da so tak prijazni. Veseli smo bili pri našij domačij na jüžini, gde smo šče koštali domačo žganico, bider, presne pogače i meso. Najpre sam preveč silen. Ubogi so prišli k nam že po 10 vori, gde smo jih čakali vsi natešče zvün dva; so nas lepo spovedali, potem smo meli sv. mešo, te smo pa šli k našemi rojaki na kavo, potem smo šli v eden resteurant na obed, te je bio dober, a cena nej prebožna. Pri obedi smo se dobro počutili, posebno, ar smo že potrebni bili okreščila; tudi smo zaspevali edno božično i potem našo prekmursko narodno, te so nam pa preč. g. Camplin začnoli deliti nekše knige i M. liste. Jaz pa v istini sam bio veseli, pa sam si naročo po njij naše Novine i M. list. Zato lepo vas prosim, da bi mi je pošilali. Po obedi smo se pa včasí fotografirali i to notri v saloni po trikrat, te smo pa šli na eden mali sprehod prek mostov Jonne i Seine, gde so g. Camplin fotografirali spomenik Napoleona I. i po tom nas vse drugoč, pa gli na kükli, kak se vodi vküp izlivata drugoč i te smo pa šli pa k ednomi našemi rojaki, gde

smo koštali domače klobase. Zdaj pa je že čas bio iti k blagoslovi, gde smo z spevanjom molili rožni venec, po blagoslovi smo pa spili na zdravje tom dobromi gospodi vsaki kupico beloga vina i smo jih sprevedili na kolodvor, gde smo se pa z skuzami v očeh ločili od njij. Na konci mojega pisma smo tudi na kraji staroga leta, zato za novo leto vam želemo obilo božega blagoslova i milosti bože, da bi opet mogli še dale voditi naporno delo z Novinami i M. listom, kajti to je veliko delo; daj vam dragi Jezušek zdravje na duši i teli kak i nam vsem et. Tudi to vse želemo našim duhovnikom i vsem dragim domačim i celoj Slov. Krajini. Sprimate od nas vseh srčne pozdrave

i voščila pa hvaležno vsi ljudani vas pozdravlamo: Ivan, Roza, Britvič iz Kobilja, Martin Ignac, Verona, Olga Plej iz Črensovec, Jožef, Tuna Ritlop iz Črensovec, Tuni, Verona Zemlič od kapele.

Pozdrav pošilajo: Benkovič Ludvik i žena Kristina iz Bogojine, zdaj Sainville, Francija; staršom, bratom, sestram, vsoj rodbini, bogojanskoj fari i te g. župniki. Virag Marija, Črensovec, Francija g. uredniki Novin i njim žele, da bi v novom leti srečno vodili izseljence v tujini z našimi listi. Ošljaj Franc á Dnelle iz Bogojine, članom Prosvetnoga društva i FO i uredniki Novin, Ošljaj Jožef á Polaincourt g. uredniki Novin, naroči tudi Marijin list, naših listov se iz srca razveseli, kda je samo zagledne.

Vstaje v Ukrajini.

V rususkoj Ukrajini se vršijo vstaje, vstaši razstreljavajo železniške proge in napadajo komunistične vojašnice. Sovjetska vlada je vnogo Ukrajincov za-

prla i internirala v Sibiriji. Generala Mirkoviča, ki te živo na Polskom, so neznanu hüdodelci vmorili i spokrali njegove pisemene dokumente.

Beck pri Hitleri.

Polski minister za zvüenešnje zadeve, Beck, je obiskao Hitlera. Obisk ma politični pomen i se ide za Nemce, šteri so prišli z Češke pod Polsko i sküp-

ne polsko-madžarske meje. Viseča pitanja so se rešila ugodno i Polska je odpovedala obisk sovjetskoga komunističnoga ministra v Varšavi pa se naslonila na nemško-taljansko zvezo.

Prijatelju v slovo.

Žalostno so zepeli dokležovski zvonovi. Mrtvaška pesem se je razlegala po vasi, ter naznanjala, da je nekdo končal tek svojega življenja.

Spraševali smo se, komu pojejo zvonovi tako tožno, tako glasno?

Tedaj izvemo, da nam je tujina vzela mladega 27. let staroga Balažicevega Jožeka.

V Franciji je bil na delu, v tujini je žrtvoval svoja mlada leta. V tujini je iskal pomoči, da pomore svojim starišem, da ohrani svoj ljubljani dom. Toda tujina mu ni dala doživeti vselega trenutka, ko bi se spet srečal s svojimi stariši in brati v rojstni hiši.

Umrl je v Franciji v bolnici 17. dec. 1938.

Velika žalost za celo družino, žalost pa tudi za nas tvoje prijatelje. Izgubili smo v tebi pravega odločnega katoliškega dečka. Teži nas, dragi prijatelj, da te nismo mogli tolažiti v

tvoji bolezn, da bi ti vsaj z besedo lajšali bolečine.

Nismo te sicer spremljali na zadnji poti, toda duh naš je bil pri tebi. V duhu smo te položili v hladno tujo zemljo. Na grob smo ti položili venec z najlepših rož: molitev.

Zbrali smo se namreč tisti večer, v tvoji rojstni hiši, prižgali sveče pri tvoji sliki ter molili rožni venec, in te v duhu pokropili. Zbrali smo se vsi člani F. O., da se dostojno poslovimo od dragega prijatelja.

Preselil si se k nebeški Materi, da prejmeš, plačilo.

Prosi za nas, da bomo nek-daj vsi skupaj zapeli Nebeško Glorijo.

Dragi prijatelj, ti si mrtev, tvoje truplo mirno spi, toda glasno nam kličeš v spomin besede: „Prah si bil, v prah se povrneš, enkrat živiš, umrl boš in nikdar se ne vrneš.“

Pintarič Franc, predsednik FO.

Francoski ministerski predsednik v Tuniziji.

Daladier, francoski ministerski predsednik, je obiskao francoske naselbine v Afriki i to v Tuniziji. Pri toj priliki je bej zagotavljao Daladieri, da bodo Tuniziani Francijo podpirali proti vsakomi. To je odgovor Francije Italiji, ki sega po Tuniziji.

ZAHVALA.

Vsem plemenitim darovalcem in dobrotnikom, posebno na Krajevnomu odboru Rdečega križa v Murski Soboti, ki so s svojimi velikodušnimi darili v denarju pripomogli upravi bolnišnice v Murski Soboti, da je lahko za božičnico obdarovala vse revne bolnike s toplim perilom in obleko, se uprava bolnišnice v imenu vseh obdarovancev najtopleje zahvaljuje.

Zdravstvo.

Valovi gripe.

Gripa ali influenza je od velikoga obsega toga betega leta 1918. do ones pokosila milijone žrtev.

Zato se ne trbe čuditi, da se, posebno za časa epidemije, dela vse mogoče za pobiranje gripe. Visek periode gripe je pri nas v mesecih december, januar, februar i marc. Za vsako priporočanje je mera predprijav, da se že pri prvih glasovih o gripu začne redno jemati kinin, ar se s tem prepreči obojenje. Najbolše je jemati v mesecih, v šterih je valovanje betega najmočnejše, dnevno 0,2 grama kinina.

1889. leta je gripa nazvana z imenom „influenca“, ki je prišla iz Italije. 1918. leta se je gučalo od „španske gripe“, ar je španski krao Alfonz XIII. bio med prvimi, ki je zbežao na gripu Poleg toga se čujejo nazivi ruska, angleška gripa itd.

Gripa je nalezlivi beteg, ki se tudi zdaj lahko razširi v velkom obsegi. Dognanja nešternih znamenitih zdravnikov, da kinin prepreči obojenje od gripe, je potom taksem velikoga značaja.

V gotovom časi se je Pariz posebno navdušo za ameriško svobodo. Kda se je pa gripa iz Zjedinjenih držav razširila v Francijo, je prebivalstvo Pariza ne več zvalo „influenca“, nego „independenca“. Pariške dame so prisle do toga, da so gripo potegnole v modo i nosile klobuke i kape „a la grippe“.

Tak so valovi gripe poyzročili tudi modne valove.

Pošta.

Godina Ferenc, Šalamenci. Legitimacija, stero si dobo podpis, ka odpoveš i pošli notri na zadruho. V zadruhi maš 115 Din. Kda odpoved zadruha dobi, te obvesti, kda se ti izplača po predpisih pravil od sodnije potrjenih. Benkovič Ludvik an Česne. Sprejeli 125-75 Din, i po želi razdelili. Če kalendara ne bi dobo, nam včasí javi. Pozdravljeni Šiftar A. Oberheldrungen. Za lani je vse plačano, kalendar poslali, kosta 10 Din. To prosimo z novov naročninov. Mesarič Ivan, Champaille. Kalendar poslali, cena 10 Din, — Kovač Štefan á Quelevy. Hvala za pozdrave i dobre žele. Tiste penez, od šterih pišeš, pošli na naslov: Mr. l'abbé Jean Camplin, Paris XI. Bd. Voltaire 57/IV., ki je naš duhovnik tam, pa jih pros, naj nam pišejo, ka je vložimo v posojilnico kak novo vlogo, štere vsaki hip lahko vó dobiš. — Serec Štefan, M. Črnci. Za 1938. l. vse plačano. — Virag Marija, ferme St. Etienne. Naročnina za 1938 l. plačana. Dug na poslanom kalendaru 10 din.

Kočijaši

se sprejmejo na veleposestvo s slededo plačo: letno 400 kg pšenice, 800 kg rži, Din. 2.400—v gotovini, uporaba 1 oral zemljišča, prsto stanovanje, potrebna kurjava in vrt ter dnevno 2 l. mleka — Prijaviti se na Državni borzi dela v Murski Soboti.

VCEPLENO TRSJE z korenjom oda Trojok Stanislav, Lendavske gorice.

Glasnik iz davnine.

Krasno jesensko popoldne: sonce, kakor da je zbralo vse žarke, kolikor jih v jeseni še more; širna ravnina z nekaterimi hribčki široko gleda v svetlo sonce in se hoče nasmehljati v zahvalo.

S hribčka, kjer stoji starinski grad v Loches, je krasen razgled po tej lepi okolici. Vodnik mi razlaga spomenike grada: kipi psickov ob glavem vходу so znaki zvestobe, seveda pasje.

Kaj ti sedaj to pomaga, lepa Agnes, ko počivaš v kameniti grobnici, ki jo je umetnikova roka tako fino izklesala in čopič slikarjev tako izborno pobarval. — Res, čudovito lepa si bila, a kaj zdaj ta lepota in — pasja zvestoba.

To pa je Francov oreh, mogočno košato drevo, čigar listje bi morda kaj kmalu navdihnilo hvalnico, če ne bi že odpadlo, v pozni jeseni.

Še lepše se vidi oreh in drugo drevje ter vrtni okras z verande, odkoder ga je tudi lepa Agnes gledala, ko se je slovesno

pokazala izbrani družbi na vrtni veselici.

Vstopava v notranjost: Anin oratorij. Ana „si je boljši del izvolila, ki ji ne bo odvzet.“ Tu moraš spoštljivo obmolkniti, dotika se te večnost, nevidni svet iz onostranstva, ki se je razodeval po vidnih učinkih tolikih milosti, tekočih iz ponavljane križne daritve. Jetnik v sosednji celici, ali si ti že stal tik svetega prostora? In ti je njegova navzočnost lajšala samoto; navzočnost trum nevidnega sveta?

Listek, ki stane približno 5 Din. mi da pravico, da vidim še „donjon“, grajski stolpič in ob njem razvaline drugega gradu.

Strašno globok si, vodnjak za prehrano: iz tebe so lahko našli pot daleč v okolico, po skritem podzemeljskem hodniku.

Ubopi Filip, ti se v svoji ozki celici res nisi mogel dosti gibati; moderni tvoj drug bi take ječe ne preživel.

Italijan Sforza, kaj ne take francoske ječe res niso prijetne; pa za vstajo je pač potrebna kaznen, morda sicer ne tako huda, ali vendar. Sicer pa je bolje, oziroma najbolje, prijateljsko sodelovanje obeh narodov.

Ječa škofov, vdolbine za oltarček izklesane, za križ, sveče in kelih. In križič križevega pota, vseh 14 postaj, tesno zbranih na ploskvi, ki jo je medlo osvetlila luč, prihajajoča iz svobode svetlega dneva skozi ozko okno. Tu je bilo pač potrebno najti okreščilo, ko je edini sedež v kotu v steno izklesan in še preozek.

Sosednja celica, kamor nobena luč ni prisijala, kamor so človeka živega zazidali, to je pač višek kazni.

Tebi, kardinal, so pa kazeni grozovito povečali, ko iz svojega ozkega zopora moral gledati v mučilno dvorano, kako so z železnimi obroči pognali narazen roki visečega kaznjenca. Kako grozovito je moral odmevati v tebi krik nesrečnega obsojenca med mučenjem.

Dvorana orožja. Takih železnih oklepov, ki dobesedno pokrijejo celo človekovo telo, danes res ne bi več mogli nositi. Ali so naši predniki bili res taki orjaki? In pravljice o velikanih, ki jih danes samo še otroci verujejo ali imajo vsaj malo podlage?

Panorama z okroglega stolpa me več ne zanima: bo precej

slična kakor s hriba samega.

Omenjeni grad je eden izmed mnogih, ki so kakor venec cvetja v krasnem „vrtu Francije“ v okolici Tours, davne škofovske stolice svetega Martina, našega slavnega prednika. Velik del gradu je že razpadel, mnogo lepega je še ostalo. Kakor je ostalo svetlo sonce, ki sije na pravičnike in zlobneže. In bo sijalo do končne temeljite ločitve, ki ji bo sledilo po delih zaslužno plačilo... Camplin.

Moje ovce.

Ovce moje tak so razkropljene, da mnogih ne vidi oko. V duhu jih gledam, kako sprejele bi besede zaželjene...

V mislih daleč so včasih še bližnje: spomin krivde jih proč podi, oko skrito jim temno mogli... Kdo me reši iz te stiske?

Z molitvijo vse obiskujem, Besedo Božjo za vse darujem. Za najdaljne bolečina me žge...

Glej, kak vendar do vseh dospē dim bele molitve, plamen rdeče žrtve... Camplin.